

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1. Titlul proiectului de act normativ Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019	
Secțiunea a 2-a. Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	Alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European din anul 2019 se organizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată, cu modificările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2019 privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European din anul 2019. La acestea se adaugă Actul din 1976 privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct anexat la Decizia Consiliului din 20 septembrie 1976, precum și Directiva 93/109/CE de stabilire a normelor de exercitare a dreptului de a alege și de a fi ales pentru Parlamentul European pentru cetățenii Uniunii care au reședința într-un stat membru în care nu sunt resortisanți. În conformitate cu Decizia (UE, Euratom) 2018/767 a Consiliului din 27 mai 2018 de stabilire a perioadei pentru cea de a noua alegere a reprezentanților în Parlamentul European prin vot universal direct, alegerile pentru Parlamentul European din anul 2019 se vor desfășura între 23 și 26 mai. În data de 4 aprilie 2019, Președintele României a declanșat procedura de organizare a unui referendum național în data de 26 mai 2019, simultan cu data alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European, prin anunțarea publică a acestuia și transmiterea către Parlamentul României a unei scrisori cu privire la organizarea unui referendum național referitor la interzicerea amnistiei și grațierii pentru infracțiuni de corupție, precum și la interzicerea adoptării de către Guvern a ordonanțelor de urgență în domeniul infracțiunilor, pedepselor și al organizării judiciare corelată cu dreptul altor autorități constituționale de a sesiza direct Curtea Constituțională cu privire la ordonanțe. În data de 25 aprilie 2019, Președintele României a emis Decretul nr. 420 pentru organizarea unui referendum național în data de 26 mai 2019. Potrivit Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, organizarea și desfășurarea unui referendum național simultan cu alegerile pentru Parlamentul European din 26 mai 2019 se vor realiza conform Legii nr. 33/2007 privind organizarea și

desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată, cu modificările ulterioare.

Textul Legii nr. 3/2000, cu modificările și completările ulterioare, se referă în mod expres numai la prevederile Legii nr. 33/2007, fiind necesare clarificări legislative cu privire la aplicabilitatea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2019 privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European din anul 2019.

Totodată, sunt necesare clarificări legislative suplimentare referitoare la listele electorale, urnele de vot, ștampilele cu mențiunea „Votat” și timbrele autocolante, legea neprevăzând în mod expres că se utilizează liste electorale și urne de vot separate, că se folosesc aceleași ștampile cu mențiunea „VOTAT” și aceleași timbre autocolante sau că alegătorul are posibilitatea de a opta să își exercite dreptul de vot pentru un singur scrutin.

În plus, potrivit Legii nr. 33/2007, republicată, cu modificările ulterioare, alegătorii români care au optat să voteze pentru reprezentanții altui stat membru al Uniunii Europene în Parlamentul European nu vor figura în listele electorale permanente întocmite pentru alegerile din 26 mai 2019. Or, în acest caz, listele electorale permanente întocmite pentru alegerile din 26 mai 2019 nu vor putea fi folosite la referendumul național din 26 mai 2019, deoarece ar atrage scăderea artificială a cvorumului. Mai mult, alegătorii cu domiciliul în străinătate nu figurează în listele electorale permanente, ceea ce atrage imposibilitatea includerii acestora în calculul cvorumului.

În contextul organizării unui referendum național împreună cu alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European din anul 2019, sunt necesare clarificări legislative în sensul asigurării transparenței și a evidențierii separate a cheltuielilor efectuate de participanții la cele două scrutine.

În același timp, organismele electorale constituite pentru alegerea membrilor din România în Parlamentul European din 26 mai 2019 vor avea atribuții suplimentare privind organizarea și desfășurarea referendumului național.

Nu în ultimul rând, potrivit Deciziei (UE) 2018/937 a Consiliului European din 28 iunie 2018 de stabilire a componenței Parlamentului European, mandatul suplimentar ce revine României în Parlamentul European depinde de retragerea efectivă a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană.

Articolul 29 din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități impune în mod explicit statelor membre să asigure „posibilitatea persoanelor cu dizabilități de a participa în mod complet și efectiv la viața politică și publică, în

	condiții egale cu ceilalți, în mod direct sau prin reprezentanți liber aleși, precum și dreptul de a vota (...)” și stabilește o serie de măsuri pentru a face posibil acest lucru, solicitând „asigurarea de proceduri, facilități și materiale de vot adecvate, accesibile și ușor de înțeles și utilizat” precum și „protejarea dreptului persoanelor cu dizabilități de a vota prin vot secret (...) fără intimidare”. Prin urmare, în prezența acestei situații extraordinare generate de amenințările, riscurile și vulnerabilitățile semnalate, Guvernul are obligația de a lua măsuri în regim de maximă urgență care să asigure desfășurarea democratică și eficientă a alegerilor pentru Parlamentul European din anul 2019, precum și consultarea poporului prin intermediul referendumului național, în conformitate cu standardele constituționale și internaționale în domeniul referendumului.
1 ¹ Acte comunitare în cauză	Decizia (UE) 2018/937 a Consiliului European din 28 iunie 2018 de stabilire a competenței Parlamentului European
2. Schimbări preconizate	Prezentul proiect de act normativ propune următoarele: - Clarificarea procedurii de organizare concomitentă a referendumului național cu alegerile generale; Astfel, vor fi utilizate aceleași ștampile cu mențiunea „VOTAT” și aceleași timbre autocolante, iar persoanele acreditate să observe alegerile vor putea observa și operațiunile specifice referendumului național. Vor fi folosite liste electorale distincte și urne de vot separate, președintele biroului electoral al secției de votare și locțiitorul acestuia având obligația de a informa alegătorul cu privire la posibilitatea de a opta să voteze pentru un singur scrutin sau pentru ambele scrutine; Ca referință pentru procedura instituită prin prezentul proiect de act normativ a fost utilizată <i>ad similis</i> practica de la referendumul național din data de 22 noiembrie 2009, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 1259/2009 și Decizia Biroului Electoral Central nr. 49 din 29 octombrie 2009; Astfel, potrivit hotărârii citate, la referendumul național din 22 noiembrie 2009 au fost utilizate ștampilele și timbrele autocolante ale căror modele au fost aprobate pentru alegerile prezidențiale prin Hotărârea Guvernului nr. 1044/2009, respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 1050/2009. Totodată, prin decizia menționată, s-a instituit obligația președintelui biroului electoral al secției de votare de a întreba alegătorul dacă dorește să își exercite dreptul de vot pentru ambele scrutine sau numai pentru unul dintre acestea. Întrucât, utilizarea unei hotărâri a Guvernului pentru reglementarea indirectă a procedurii de votare a ridicat suspiciuni de nelegalitate la referendumul național din 2009 (a se vedea sentința Curții de Apel București care a suspendat aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 1259/2009 în ceea ce privește modelele listelor electorale), iar principiul legalității în dreptul electoral presupune reglementarea procedurii de votare printr-un act normativ de nivelul legii organice,

aspectele menționate au fost translatate în prezentul proiect;

- Clarificarea obligației legale ce revine autorităților publice de a fi neutre și imparțiale în raport cu obiectul referendumului, fiindu-le interzis în campania pentru referendum să se pronunțe în favoarea sau defavoarea problemei supuse referendumului;

- Separarea campaniei electorale de campania pentru referendum; Astfel, competența de a veghea la corectă desfășurare a campaniei pentru referendumul național va reveni Biroului Electoral Central, iar timpii de antenă la serviciile publice de radio și televiziune pentru referendumul național vor fi acordați în mod distinct și proporțional partidelor politice și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, având în vedere următoarea pondere din timpii de antenă alocați:

- a) 4/5 din timpii de antenă se repartizează în mod proporțional partidelor politice parlamentare și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale cu grup parlamentar propriu în ambele camere ale Parlamentului;

- b) 1/5 din timpii de antenă se repartizează în mod proporțional partidelor politice și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu sunt reprezentate în Parlament, dar au obținut la una din ultimele două alegeri generale cel puțin 50.000 de voturi;

- Stabilirea drept contravenții a încălcării obligației de neutralitate ce revine autorităților publice, precum și a încălcării obligației de informare a alegătorilor cu privire la dreptul de a opta să voteze la un singur scrutin sau la ambele;

- Clarificarea modalității de finanțare a campaniei pentru referendumul național, precum și a noțiunii de material de propagandă utilizat în campania pentru referendum;

- Includerea în lista cheltuielilor electorale a cheltuielilor aferente serviciilor de telefonie și internet, a cheltuielilor de hrană, cazare și transport ale voluntarilor și ale membrilor partidului politic, și a cheltuielilor pentru vestimentația voluntarilor și a membrilor partidului politic inscripționată cu denumirea sau numele competitorului electoral, ca modalitate de asigurare a transparenței acestor cheltuieli inerente oricărei campanii electorale;

- Eliminarea sintagmei „în mod simultan” din textul art. 42 alin. (2) din Legea nr. 334/2006, astfel încât Curtea de Conturi și Autoritatea Electorală Permanentă să își poată exercita în mod autonom atribuția de a verifica legalitatea modului de utilizare a subvențiilor acordate partidelor politice;

- Instituirea obligației formațiunilor politice ce participă la campania pentru referendum de a depune rapoarte detaliate privind veniturile și cheltuielile din campania pentru referendum la Autoritatea Electorală Permanentă, ca măsură de asigurare a

	transparenței și a integrității finanțării companiei pentru referendum; - Instituirea obligației primarilor de a asigura accesibilitatea localurilor de vot, conform metodologiei aprobate prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente ; - Instituirea posibilității alegătorilor cu mobilitate redusă de a vota la alegerile din 26 mai 2019 la orice secție de votare care le asigură accesul la procesul de votare; Primarii și Autoritatea Electorală Permanentă vor aduce la cunoștință publică lista secțiilor de votare care asigură accesul la vot al alegătorilor cu mobilitate redusă, al alegătorilor nevăzători și al alegătorilor cu deficiențe grave de vedere, până cel mai târziu cu 15 zile înaintea zilei de referință. - Creșterea nivelului indemnizațiilor președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare, ale locțiitorilor acestora, precum și ale operatorilor de calculator ai birourilor electorale ale secțiilor de votare, cu 45 de lei pentru fiecare zi de activitate; - Creșterea nivelului indemnizațiilor membrilor birourilor electorale județene, ale membrilor birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București și ale membrilor biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate; - Extinderea accesului la Corpul experților electorali, dată fiind scăderea previzibilă a numărului de experți electorali în contextul organizării concomitente a unui referendum național cu alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European din 26 mai 2019; - Stabilirea numărului de mandate ce vor fi repartizate de Biroul Electoral Central, candidatul declarat ales căruia îi va reveni cel de-al 33-lea mandat urmând să își preia mandatul, conform Deciziei (UE) 2018/937 a Consiliului European din 28 iunie 2018 de stabilire a componenței Parlamentului European, după data la care retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord din Uniunea Europeană va produce efecte juridice; - Stabilirea posibilității finanțării acțiunilor aferente referendumului național din data de 26 mai 2019 din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului; - Stabilirea sursei de finanțare a cheltuielilor pentru hârtia necesară tipăririi buletinelor de vot și pentru tipărirea buletinelor de vot aferente referendumului național din data de 26 mai 2019; - Stabilirea sursei de finanțare a cheltuielilor pentru amenajarea secțiilor de votare.
3. Alte informații	Prezentul proiect aduce modificări apte să ordoneze și să eficientizeze activitatea infrastructurii implicate atât în organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European cât și a referendumului național, să elimine disfuncționalități, precum și să

	înlătura vidul de reglementare în ceea ce privește desfășurarea concomitentă a operațiunilor electorale și referendum, edictarea acestora în regim de urgență fiind justificată de proximitatea momentului desfășurării referendumului național pentru probleme de interes național declanșat de Președintele României, dar și de contextul deosebit pe care acesta l-a generat. Precizăm că, măsurile propuse prin prezentul proiect de act normativ nu sunt de natură a afecta drepturile electorale, în înțelesul stabilit de jurisprudența Curții Constituționale a României (de exemplu Deciziile Curții Constituționale a României nr. 1189/2008, nr. 1248/2008 și nr. 47/2018), respectiv Codul de bune practici în materie electorală și Codul de bune practici în materie de referendum, și nici nu îngreunează organizarea și desfășurarea alegerilor și a referendumului.
--	--

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) mii lei -

Indicatori	An curent	Următorii 4 ani					Media pe 5 ani
	2019	2020	2021	2022	2023		
1	2	3	4	5	6	7	
1.Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) bugetul de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-	

c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) bugetul de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru compensarea reducerii veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații	Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, în 2019, prin derogare de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin hotărâre a Guvernului pot fi alocate sume necesare pentru organizarea și desfășurarea referendumului național din data de 26 mai 2019 din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.					
Secțiunea a 5-a. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1) Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:			Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.			

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
11. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice.	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Consultarea structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale nu este necesară, prevederile prezentului proiect care instituie atribuții în sarcina acestora, încadrându-se în atribuția generală a acestora de a asigura buna organizare și desfășurare a alegerilor și a referendumului național, care rezultă din economia prevederilor Legii nr. 33/2007, republicată, cu modificările ulterioare, precum și ale celorlalte legi în materie electorală și referendară.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul urmează să fi avizat de Consiliul Legislativ și Curtea de Conturi.
6. Alte informații	Proiectul de ordonanță de urgență a Guvernului a fost elaborat de Autoritatea Electorală Permanentă și Ministerul Afacerilor Interne.

Secțiunea a 7-a. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ vizează reglementarea unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, respectând condițiile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a. Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Metodologie privind accesibilitatea localurilor de vot, aprobată prin Hotărâre a Autorității Electorale Permanente. Hotărâre a Guvernului pentru organizarea și desfășurarea referendumului național din 26 mai 2019. Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 100/2019 și a Hotărârii Guvernului nr. 101/2019.
2. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele sus menționate, a fost promovat *proiectul de ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019*, pe care dacă sunteți de acord vă rugăm să îl aprobați.

Ministrul afacerilor interne

Carmen Daniela Dan

**Președintele
Autorității Electorale Permanente**

Constantin Florin Mitulețu-Buică

AVIZĂM FAVORABIL:

**Viceprim - ministru, Ministrul
dezvoltării regionale și administrației
publice**

Vasile-Daniel Sucu

Secretarul general al Guvernului

Toni Greblă

Ministrul afacerilor externe

Teodor-Viorel Moleșcanu

Ministru delegat pentru afaceri europene

George Ciamba

Ministrul finanțelor publice

Eugen Orlando Teodorovici

Ministrul justiției, interimar

Ana Birchall